

Lovforslag nr. L 129. Fremsat den 28. februar 2002 af socialministeren (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om aktiv socialpolitik

(Tilskud til pasning af egne børn)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 844 af 24. september 2001, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 26 indsættes:

»§ 26 a. Kommunen kan beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1. Kommunen kan beslutte, at der kun gives tilskud til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 kan ydes fra det tidspunkt, hvor barnet optages i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1. Der kan maksimalt udbetales 3 tilskud til samme husstand. Det samlede tilskud pr. husstand kan ikke overstige beløbet for maksimale dagpenge.

Stk. 3. Hvis kommunen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 40 anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud, kan kommunen beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud efter stk. 1.

Stk. 4. Kommunen fastsætter størrelsen af tilskuddet efter stk. 1. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe. Tilskuddet kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettoudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Stk. 5. Tilskuddet til det enkelte barn ydes efter ansøgning og kan ydes for én samlet periode på minimum 8 uger og maksimalt 1 år. Kommunen kan beslutte at fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode.

Stk. 6. Det er en betingelse for at få tilskud efter stk. 1

- 1) at ansøgeren ikke samtidig modtager offentlig overførselsindkomst eller har arbejdsindtægt, og
- 2) at ansøgeren har opholdt sig her i landet i 7 ud af de sidste 8 år. Kravet gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

Stk. 7. Kommunen oplyser forældrene om retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter udløb af tilskudsperioden samt ved afbrydelse af den aftalte tilskudsperiode.«

2. I § 129, stk. 2, ændres »§ 26« til: »§§ 26 og 26 a«.

§ 2

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001, foretages følgende ændringer:

1. § 26, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11, og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov

om social service, beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller det nævnte tilskud.«

2. I § 26, *stk. 3*, indsættes som 3. *pkt.*:

»Tillægget kan ikke ydes, hvis den ægtefælle, der har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, modtager tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov om social service.«

3. I § 33, *stk. 1, nr. 5*, indsættes efter »børn«: »bortset fra tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov om social service«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2002.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og formål

Regeringen ønsker en ny familiepolitik, som giver børnefamilierne bedre rammer for at kombinere arbejdsliv og familieliv på en fleksibel og hensigtsmæssig måde for den enkelte familie. Regeringen har allerede fremsat lovforslag om udvidelse af barselorloven for at sikre forældre mulighed for mere tid, omsorg og nærhed i barnets første år. I sammenhæng hermed ønsker regeringen at give den enkelte kommune mulighed for en bredere sammensætning af pasningsmulighederne i kommunen og forældrene større frihed til selv at vælge, hvordan de ønsker deres børn passet. Regeringen vil derfor som led i 100-dages programmet fremsætte et lovforslag, som giver kommunerne frihed til at yde tilskud til pasning af egne børn. Forslaget er endvidere en del af finanslovsaftalen for 2002.

2. Gældende ret vedrørende tilskud til privat pasning

Lov om social service giver efter § 26 kommunerne mulighed for at give et økonomisk tilskud til forældre, med børn i alderen 24 uger og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Tilskuddet ydes til brug for en privat pasningsordning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud efter § 7, stk. 1, det vil sige i dagpleje, daginstitution eller i en puljeordning. Det er en forudsætning for at få tilskud efter § 26, den såkaldte frit-valg-ordning, at forældrene indgår aftale med en privat pasningsordning eller privat børnepasser om pasning af barnet, og at tilskuddet fra kommunen fuldt ud anvendes af forældrene til betaling for, at andre end forældrene selv passer barnet. Tilskuddet kan tidligst udbetales fra det tidspunkt, hvor barnet optages i et dagtilbud. Barnet skal altså være visiteret til et dagtilbud, for at forældrene i stedet kan vælge et økonomisk tilskud. Et tilskud efter § 26 kan ikke gives til forældre, der ønsker selv at passe deres børn.

3. Forberedende overvejelser

Med henblik på at udarbejde et konkret forslag om tilskud til pasning af egne børn har regeringen bedt en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Flygtninge-, Indvandrer- og Integrationsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Socialministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet om at opstille og analysere forskellige modeller som baggrund for et lovforslag. Regeringen har herunder lagt vægt på, at lovforslaget udformes, så det tilgodeser, at kommunerne får mulighed for at yde tilskud til forældre, der ønsker at passe deres egne børn, og samtidig tager hensyn til den kommunale økonomi, arbejdsudbuddet og integrationen af indvandrere.

Arbejdsgruppens analyse har taget udgangspunkt i den eksisterende frit-valg-ordning efter § 26. En væsentlig forskel er, at i den eksisterende ordning gives tilskuddet til forældre, som ønsker andre til at passe børnene, og således at forældrene kan være i arbejde, mens der i den nye ordning kan gives tilskud til forældre, som i en periode prioriterer at være hjemme for selv at passe børnene. Herved vil ordningen have indvirkning på antallet af personer i arbejdsstyrken. Tillige påvirkes udbuddet af offentligt støttede pasnings-tilbud, hvis forældre, som ellers ikke ville efterspørge offentlige dagtilbud, gør brug af ordningen. Ordningen må forventes at være særlig attraktiv for familier med indvandrerbaggrund, idet denne gruppe er overrepræsenteret blandt personer, som i forvejen har valgt selv at passe børn i hjemmet.

Arbejdsgruppens generelle overvejelser har især drejet sig om følgende forhold:

- 1) *Integration på arbejdsmarkedet samt i skolen*
Tilskud til pasning af egne børn kan medvirke til at svække integrationen af indvandrer- og flygtningegruppen og lavindkomstgrupper på arbejdsmarkedet generelt. Ordningen vil således udgøre et alternativ til arbejdsindkomst og offentlig overførselsindkomst, hvor modtageren står til rådighed for arbejdsmarkedet. Udenlandske børn, der passes hjemme, kan risikere problemer ved skole-

start på grund af svagt kendskab til det danske sprog og dansk kultur. For at undgå, at der opstår problemer i forhold til regeringens integrationspolitik, foreslås det derfor, at der sættes en maksimal varighed for tilskud pr. barn på 1 år samt opholdskrav.

2) *Arbejdsudbud*

Der kan være en betydelig negativ arbejdsstyrkeeffekt forbundet med ordningen. Dette gør det sværere at nå regeringens målsætning om, at arbejdsudbuddet skal øges med ca. 65.000 personer inden 2010. Den negative arbejdsstyrkeeffekt medfører et skattetab som følge af mindre beskæftigelse og produktion i samfundet. Virkningerne på arbejdsudbud og produktion vil formentlig kun i mindre grad påvirke kommunernes beslutning om at tilbyde ordningen, idet de kun bærer en mindre del af den samfundsøkonomiske omkostning. Derfor foreslås en maksimal varighed pr. tilskud på 1 år.

3) *Den kommunale økonomi*

Kommunernes incitament til at indføre ordningen vil på den økonomiske side afhænge af, i hvor høj grad besparelserne på dagtilbudsområdet for den enkelte kommune opvejer omkostningerne i form af direkte tilskud, tab af skatteindtægter og udgifter i form af tilskud til forældre, der i dag selv passer deres børn.

Balancen mellem hensynet til familiernes muligheder for selv at passe deres børn og hensynet til at begrænse de negative effekter på arbejdsudbud, ligestilling, integration og kommunernes økonomi taler for at begrænse ordningen i forhold til tilskuddets størrelse, varighed og børnealdersgruppe omfattet af ordningen og inden for disse rammer give kommunerne betydelig frihed til at tilpasse ordningen til de kommunale forhold.

4. *Hovedpunkter i lovforslaget*

Med lovforslaget foreslås et nyt tilskud til privat pasning, som på mange punkter er parallelt til den eksisterende ordning efter § 26, men også adskiller sig fra denne på væsentlige punkter. Regeringen har fundet det afgørende at fremsætte et forslag, der er afbalanceret mellem hensynet til forældrenes prioriteringer og hensynet til både den kommunale økonomi, samfundsøkonomien og integrationen. Der er derfor dels foreslået nogle ydre rammer for ordningen og dels foreslået mulighed for, at kommunerne kan tilpasse ordningen til de lokale forhold. Det foreslås således, at beslutningen om at benytte muligheden for at

yde tilskud til at passe egne børn ligger hos den enkelte kommune.

Forældrenes status

Forslaget har som forudsætning, at det ikke skal være muligt at få tilskud til pasning af egne børn og samtidig modtage en offentlig forsørgelsesydelse, herunder SU, eller have arbejdsindkomst. Det må forudsættes, at den forælder, der ønsker at passe eget barn, netop har valgt dette som alternativ til tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse. Tilskudsmodtageren har herved valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, og vil derfor ikke være berettiget til kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik. Der fremsættes derfor forslag til konsekvensændring i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til de enkelte bemærkninger til § 2, nr. 1-3.

Da det forudsættes, at en person ikke samtidig kan modtage tilskud til pasning af egne børn og have arbejdsindkomst herunder indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed, kan tilskudsmodtageren heller ikke ansættes af andre til at passe deres børn efter § 26. Ønsker en person at kombinere pasning af egne og andres børn og modtage betaling herfor, kan det ske efter bestemmelsen i servicelovens § 10, stk. 2. Denne bestemmelse giver kommunen mulighed for at beslutte, at en dagplejers egne børn under 3 år kan indgå i det antal børn, dagplejeren modtager betaling for.

Det foreslås endvidere, at personer, som ikke har opholdt sig i landet i 7 ud af de sidste 8 år, ikke kan opnå tilskud til pasning af egne børn. Reglen svarer til de foreslåede nye regler for tildeling af forsørgelsesydelse ifølge regeringens udspil »En ny udlændingepolitik«. Reglen foreslås dog her udvidet til at omfatte alle personer i Danmark, og ikke kun personer, der kommer til landet efter 1. juli 2002. Begrundelsen for at have en regel om 7 års ophold er dels et generelt integrationshensyn i forhold til især indvandrerfamilier – herunder både nyttilkomne og personer, der allerede er kommet til landet – og dels sammenhængen til udspillet »En ny udlændingepolitik«, idet det alternativt vil være muligt at opnå en højere ydelse ved at passe egne børn end svarende til de foreslåede introduktionsats for kontanthjælp.

Et tilskud efter den foreslåede bestemmelse vil være en ydelse, der er omfattet af EU-retten. Personer, der har rettigheder i forhold til EU-retten, det vil sige forordning 1408/71 og 1612/68, vil også være berettiget til tilskud efter den foreslåede ordning. Det betyder, at kravet om 7 års ophold i landet fraviges for så vidt angår personer, herunder EØS-borgere, der er omfattet af forordning 1408/71 eller 1612/68.

Personkredsen i forordning 1408/71 er vandrede arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende, i begrænset omfang studerende samt personkredsens familiemedlemmer. Personkredsen i 1612/68 er vandrede arbejdstagere og deres familiemedlemmer.

Tilskud efter § 26 a vil være A-indkomst for den forælder, der modtager tilskuddet. Da der ikke er tale om arbejdsindkomst, beregnes der ikke arbejdsmarkedsbidrag af tilskuddet.

Aldersgruppen

Det foreslås, at tilskuddet kan gives fra barnet er 24 uger og længst til det tidspunkt, hvor barnet almindeligvis optages i børnehaveklasse, samt at kommunen kan beslutte kun at give tilskud til en bestemt del af aldersgruppen. Dette svarer til den gældende frit-valg-ordning.

Tilskuddets størrelse

Det foreslås, at tilskuddet pr. barn maksimalt kan fastsættes til 85 pct. af den billigste nettoudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet fastsættes på grundlag af den gennemsnitlige bruttodriftsudgift pr. plads med fradrag af den fastsatte forældrebetaling. Samtidig foreslås det, at den enkelte kommune kan fastsætte et lavere tilskud pr. barn, hvilket er parallelt til den eksisterende frit-valg-ordning. Det maksimale tilskud medvirker til at begrænse udgifterne til ordningen, og kommunens mulighed for at fastsætte et lavere tilskud gør, at kommunen kan tilpasse tilskuddets størrelse til de lokale forhold.

Det foreslås, at der maksimalt kan gives tilskud til 3 børn pr. husstand svarende til den eksisterende ordning. Det foreslås endvidere, at det samlede tilskud pr. husstand ikke kan overstige satsen for de maksimale dagpenge. Det er således væsentligt, at tilskuddet ikke skaber u hensigtsmæssige økonomiske incitamenter til at vælge en ydelse sidestillet med en offentlig forsørgelsesydelse frem for arbejdsmarkedstilknytning.

Start, varighed og ophør af tilskud

Det foreslås, at tilskuddet tidligst kan udbetales fra det tidspunkt, hvorfra barnet optages i et dagtilbud i kommunen. Dette er parallelt til den eksisterende frit-valg-ordning og sikrer en sammenhæng med optagelsesreglerne for plads i offentlige dagtilbud. Forældrene kan således ikke ved at vælge et tilskud til selv at passe børn springe en eventuel venteliste over og herved bevirke en forøgelse af den kommunale økonomiske ramme til dagtilbudsområdet.

Samtidig foreslås det, at tilskuddet til det enkelte barn som minimum kan ydes for 8 uger og maksimalt

kan ydes i 1 år. Det foreslås, at den enkelte kommune kan fastsætte en længere minimumsgrænse end 8 uger og en kortere maksimumsgrænse end 1 år for varigheden af tilskud pr. barn.

Det forudsættes, at tilskuddet til det enkelte barn kun kan bevilges for én samlet periode. Perioden kan således ikke opdeles i flere mindre perioder. Hvis tilskudsmodtageren flytter til en anden kommune, bortfalder tilskuddet, medmindre tilflytningskommunen benytter ordningen, og barnet ville kunne få en plads i et dagtilbud i tilflytningskommunen fra tilflytningsdatoen. Det forudsætter således, at forældrene søger den nye kommune om tildeling af tilskud for restperioden, og at det ydes som en sammenhængende periode. Tilskuddet ydes efter tilflytningskommunens retningslinjer.

Varighedsbegrænsningen kan gøre ordningen mindre fordelagtig for børnefamilierne, men vurderes at have betydning for at begrænse den negative arbejdstyrkeeffekt og det heraf afledte skatteprovenutab, idet der ikke gennem denne ordning kan skabes meget lange forløb uden for arbejdsmarkedet. Varighedsbegrænsningen medvirker endvidere til at fastholde integrationen af svage grupper på arbejdsmarkedet, hvilket er en afgørende forudsætning for at indfri de samfundsøkonomiske målsætninger på mellemlangt sigt.

Serviceovens almindelige regler for optagelse i dagtilbud finder anvendelse, når barnet ønskes optaget i et dagtilbud efter tilskudsperioden. Da det barn, der ydes tilskud til, allerede har fået tilbudt en plads i et dagtilbud, kan forældrene få en dagtilbudsplads til barnet fra det tidspunkt, hvor tilskudsperioden udløber. Hvis forældrene ønsker at afbryde den bevilgede tilskudsperiode, har de mulighed for at søge en dagtilbudsplads efter de almindelige optagelsesregler. Det vil i disse tilfælde afhænge af, om kommunen har pasningsgaranti efter servicelovens § 15 a, hvor hurtigt kommunen er forpligtet til at søge for en plads. Kommunen kan standse udbetalingen af tilskud, hvis forældrene på et tidspunkt ikke længere opfylder betingelserne for at modtage tilskud. Dette vil fx være tilfældet, hvis tilskudsmodtageren får offentlig overførselsindkomst eller arbejdsindkomst.

Kommunen orienterer i forbindelse med godkendelse af et tilskud til pasning af egne børn forældrene om de retningslinjer, kommunen har fastsat for tildeling af plads ved ophør af tilskud, herunder om varsler fra forældrenes side i denne forbindelse.

Særlige hensyn til barnet

Det foreslås ligesom i den eksisterende frit-valg-ordning, at kommunen kan give afslag på ansøgning

om tilskud til pasning af eget barn, når hensynet til barnet taler for, at barnet skal optages i dagtilbud.

Kommunen kan efter bestemmelsen i lovens § 40, stk. 1, træffe beslutning om foranstaltninger efter § 40, stk. 2, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnet særlige behov for støtte. En foranstaltning efter § 40, stk. 2, kan fx være en beslutning om, at barnet skal optages i et dagtilbud. Afgørelsen kan begrundes i familiemæssige forhold og i hensyn til det enkelte barns udviklingsbehov, herunder behov for at udvikle færdigheder i at være sammen med andre børn samt udvikling af sproglige færdigheder.

Hvis der træffes beslutning om, at barnet skal i dagtilbud, afgøres betalingsspørgsmålet, herunder om mulighederne for hel eller delvis økonomisk eller socialpædagogisk friplads, efter de almindelige bestemmelser.

Generelle forhold

Ligesom kommunen kan træffe beslutning om at indføre ordningen og fastlægge de nærmere retningslinjer for brug af ordningen, kan kommunen også beslutte at ændre eller ophæve ordningen igen fra et givet tidspunkt. Hvis kommunen beslutter at ophøre med ordningen, vil forældre, som allerede har fået bevilget tilskud, fortsat kunne få tilskud efter de retningslinjer, som har ligget til grund for tilsagnet om tilskud. Dette er parallelt til den gældende frit-valg-ordning.

Der foreslås ikke særlige tilsynsregler i forhold til ordningen. Kommunens tilsyn følger alene af bestemmelsen i lovens § 6, hvorefter kommunen har en generel forpligtelse til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn i kommunen lever.

Kommunens afgørelse om godkendelse af tilskud efter § 26 a kan indbringes for det sociale nævn, jf. § 60 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Klager over kommunens generelle fastsættelse af tilskuddets størrelse samt andre kommunalt fastsatte retningslinjer for ordningen, kan alene indbringes for kommunen, idet der er tale om fastlæggelse af kommunens generelle serviceniveau.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Det er med forslaget om tilskud til pasning af egne børn ikke tilsigtet at forøge kommunernes udgifter. Kommunerne forudsættes kun at tilbyde ordningen, såfremt den samlede økonomi i ordningen vurderes at være hensigtsmæssig, dvs. hvis besparelser på dagtilbudsområdet kan opveje omkostningerne i form af di-

rette tilskud, tab af skatteindtægter og udgifter i form af tilskud til forældre, der i dag selv passer deres børn.

Da ordningen er frivillig for kommunerne at indføre, og der i ordningens rammer gives betydelig frihed til at tilpasse ordningen til lokale forhold, vil ordningen ikke være omfattet af DUT-kompensation.

De samfundsøkonomiske konsekvenser er betinget af den udbredelse, ordningen forventes at få i kommunerne samt forældrenes ønske om at benytte ordningen. Såfremt *samtlig*e kommuner vælger at tilbyde en ordning med tilskud til pasning af egne børn skønnes det med betydeligt usikkerhed, at ca. 5.000 helårspersoner på sigt vil benytte ordningen til pasning af ca. 9.500 børn, og at kommunerne nedjusterer antallet af dagtilbudspladser i overensstemmelse med den heraf følgende mindre efterspørgsel efter dagtilbud. Arbejdsstyrken anslås på sigt at blive reduceret med ca. 3.000 helårspersoner.

Forslaget skønnes at have helt minimale samfundsøkonomiske konsekvenser i 2002. I 2003 skønnes forslaget at kunne indebære en forringelse af de offentlige finanser på 325 mill. kr., i 2004 på 500 mill. kr. og i 2005 på 650 mill. kr. (2002 pris- og lønniveau). Forringelsen af de offentlige finanser vedrører hovedsageligt tab af skatteindtægter.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes alene at medføre mindre administrative opgaver for kommunerne i forbindelse med kommunens behandling af ansøgninger og udbetaling af tilskud. De administrative omkostninger som følge heraf skønnes at være helt minimale, da de anførte opgaver ligger i forlængelse af en allerede eksisterende ordning.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der vil ikke være direkte konsekvenser for erhvervslivet, dog kan begrænsningen af arbejdskraftudbuddet som følge af ordningen, afhængigt af i hvilket omfang kommunerne vælger at benytte ordningen, være en ulempe for erhvervslivet, idet det kan øge de aktuelle problemer med at få tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget giver mænd og kvinder lige ret til at benytte ordningen. Ligesom barsels- og børnepasningslov helt overvejende benyttes af kvinder, må det forventes, at tilskud til pasning af egne børn også helt overvejende vil blive benyttet af kvinder. Forslaget

forventes derfor i praksis at have visse negative virkninger ligestillingsmæssigt. Fx kan forslaget medvirke til at mindske etniske minoritetskvinders i forvejen svage tilknytning til arbejdsmarkedet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Et tilskud efter den foreslåede bestemmelse vil være en ydelse, der er omfattet af EU-retten. Personer, der har rettigheder efter forordning 1408/71 og

1612/68, vil også være berettiget til tilskud efter den foreslåede ordning.

Høring

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt til høring i Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Socialchefforeningen, BUPL, Børnerådet, DLO, FOA, FOLA, LFS, PMF, SL.

Lovforslaget er endvidere sendt i testpanel til vurdering af de administrative konsekvenser af lovforslaget for erhvervslivet.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	2003: 325 mill. kr. 2004: 500 mill. kr. 2005: 650 mill. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Der forventes helt minimale merudgifter til administration
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Konsekvenser ved reduceret arbejdskraftudbud
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til afsnittet om EU-retten	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der foreslås indsat en ny bestemmelse som service-lovens § 26 a, der giver kommunerne frihed til at tilbyde forældre et økonomisk tilskud til pasning af egne børn.

Til stk. 1: Tilskud kan gives til forældre med børn i alderen 24 uger og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Tilskuddet kan gives til forældre, der ønsker selv at passe deres børn i stedet for at benytte en af de pasningsmuligheder, kommunen i øvrigt tilbyder. Det forudsættes derfor, at forældre, der modtager et økonomisk tilskud til pasning af egne børn, ikke samtidigt kan have barnet i et dagtilbud efter § 7, stk. 1. Dette forhindrer ikke, at

søskende til det barn, der gives tilskud til, kan optages eller fortsat er optaget i dagtilbud efter de gældende regler. Børn, der passes af forældrene efter bestemmelsen i stk. 1, er ikke omfattet af bestemmelserne om forældrebetaling for ophold i dagtilbud og indgår ikke i grundlaget for eventuel beregning af søskenderabat.

Det foreslås, at kommunen kan beslutte, at tilskuddet alene gives til en bestemt del af aldersgruppen. Kommunen kan dermed tilpasse ordningen til de lokale forhold.

Til stk. 2: Det foreslås, at tilskuddet tidligst kan ydes fra det tidspunkt, hvorfra kommunen kan tilbyde forældrene en plads til barnet i et dagtilbud efter § 7, stk. 1. Forældrene får således tidligst adgang til tilskuddet fra samme tidspunkt, som barnet ville kunne benytte en plads i et dagtilbud. Forældrene kan således ikke ved at vælge tilskuddet i stedet for at benytte

en dagtilbudsplads presse de kommunale udgifter til dagpasning i vejret.

Hvis barnet, der søges tilskud til, allerede er i et dagtilbud, kan tilskud først komme til udbetaling fra det tidspunkt, hvorfra barnet er udmeldt af dagtilbudet.

Efter forslaget kan der højst udbetales 3 tilskud til samme husstand. Samtidig foreslås det, at det samlede tilskud pr. husstand ikke kan overstige dagpengemaximum. Tilskuddet beskattes som A-indkomst for tilskudsmodtageren. Der indeholdes ikke arbejdsmarkedsbidrag, da der ikke er tale om en arbejdsindtægt.

Til stk. 3: Det foreslås, at kommunen kan beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud efter stk. 1, hvis hensyn til barnet taler for, at barnet skal optages i et dagtilbud, jf. bestemmelserne i § 40, stk. 2, nr. 1.

Afgørelse om foranstaltninger efter § 40, stk. 2, nr. 1, kan træffes, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns særlige behov for støtte. En afgørelse efter stk. 3 om, at et barn skal optages i et dagtilbud, forudsætter, at der ligger en sædvanlig vurdering af barnets behov for støtte efter § 40, stk. 2, nr. 1, til grund.

Til stk. 4: Det foreslås, at den enkelte kommune træffer beslutning om tilskuddets størrelse. Maksimumtilskuddet pr. barn fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe. Kommunen kan beslutte at fastsætte tilskuddet lavere end maksimumtilskuddet.

Der fastsættes efter forslaget en overgrænse for kommunens tilskud pr. barn, således at tilskuddet pr. barn højst kan svare til 85 pct. af den billigste netto-driftsudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Til stk. 5: Af hensyn til kommunernes administration af ordningen foreslås det, at der ikke kan ydes tilskud for en kortere periode end 8 uger, samt at kommunen kun kan yde tilskud til det enkelte barn for én samlet periode. Desuden foreslås, at tilskud til det enkelte barn højst kan udbetales i et år af hensyn til forslagets negative arbejdsstyrkeeffekt og integrationshensyn. Efter forslaget får den enkelte kommune mulighed for at fastsætte en længere minimumsperiode end 8 uger og en kortere maksimumsperiode end 1 år.

Til nr. 6: Formålet med ordningen er at understøtte familiens mulighed for at prioritere familielivet og samværet med egne børn. Det foreslås derfor, at den forælder, der vælger at modtage tilskud efter stk. 1, ikke samtidig kan modtage offentlig overførselsindkomster eller have arbejdsindkomst ved siden af tilskuddet.

For at modvirke svækkelse af integrationen af udlændinge og lavindkomstgrupper generelt på arbejdsmarkedet samt integration af udenlandske børn i det danske samfund foreslås det at gøre tilskud efter stk. 1 betinget af, at ansøgeren har opholdt sig her i landet i 7 ud af de sidste 8 år. Denne bestemmelse gælder også for børn af danske forældre, som i en årrække har opholdt sig uden for Danmark.

Til stk. 7: Forældre, der for en periode vælger et tilskud til at passe egne børn, kan ved udløb af tilskudsperioden få en plads til barnet i et dagtilbud efter de almindelige optagelsesregler, jf. §§ 12 og 15 a. Kommunen fastsætter inden for de generelle regler om optagelse af børn i dagtilbud retningslinjer for optagelse af barnet i et dagtilbud efter udløb af tilskudsperioden, herunder om varsler fra forældrenes side, hvis forældrene afbryder tilskudsperioden eller flytter til en anden kommune. Forældrene orienteres om disse retningslinjer i forbindelse med tildeling af tilskud. Kommunen kan ændre sin beslutning om rammerne for tilskudsordningen. Hvis kommunen træffer beslutning om ændring af rammerne for tilskud, gælder de ændrede rammer kun for nye tilskudsansøgere.

Til nr. 2

Det foreslås, at tilskud efter stk. 1 afholdes endeligt af kommunen.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 26 i lov om aktiv socialpolitik beregnes der ikke hjælp til en ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse, når den anden ægtefælle modtager kontanthjælp. Hvis fx ægtefællen modtager SU, der er lavere end kontanthjælpen, suppleres der ikke op til kontanthjælpsniveauet. Hvis ægtefællen derimod modtager pension efter lov om social pension, der er højere end kontanthjælpsniveauet, fradrages det beløb, pensionen overstiger den kontanthjælp, der ville kunne udmåles til ægtefællen i ansøgerens kontanthjælp.

En forælder, der modtager kontanthjælp eller aktiveringstilbud, kan ikke samtidig modtage tilskuddet til pasning af egne børn. Forælderen, der modtager tilskuddet, fravælger således retten til kontanthjælp og aktivering, men vil ved afslutningen af pasningsperioden igen skulle stå til rådighed for at kunne modtage hjælpen.

Det foreslås derfor i § 26, stk. 2, at tilskuddet til pasning af egne børn sidestilles med en offentlig forsørgelsesydelse.

Hvis ægtefællen modtager kontanthjælp m.v., fradrages tilskuddet til børnepasning i kontanthjælpen, hvis denne overstiger den kontanthjælp, som den anden ville have været berettiget til, hvis pågældende ikke havde fået tilskud til at passe sine børn.

Hvis tilskuddet er lavere end kontanthjælpen, suppleres tilskuddet ikke op til kontanthjælpsniveauet.

Til nr. 2

Det foreslås, at tilskuddet til pasning af egne børn i relation til kontanthjælp ligestilles med en offentlig forsørgelsesydelse, hvorfor en kontanthjælpsmodtager ikke kan modtage det særlige tillæg, som ydes til denne efter § 26, stk. 3, når den anden ægtefælle har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Til nr. 3

Efter § 33 holdes en række offentlige ydelser uden for kontanthjælpsberegningen. Da tilskuddet til pasning af egne børn sidestilles med en offentlig forsørgelsesydelse i relation til kontanthjælp, præciseres det, at undtagelsesbestemmelsen i § 33, stk. 1, nr. 5, om børns indtægter m.v. ikke finder anvendelse, dvs. at tilskuddet fradrages i den anden ægtefælles kontanthjælp.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2002 samtidig med de forventede ændringer som følge af regeringens udspil om »En ny udlændingepolitik«.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 844 af 24. september 2001, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 26 indsættes:

»§ 26 a. Kommunen kan beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1. Kommunen kan beslutte, at der kun gives tilskud til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 kan ydes fra det tidspunkt, hvor barnet optages i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1. Der kan maksimalt udbetales 3 tilskud til samme husstand. Det samlede tilskud pr. husstand kan ikke overstige beløbet for maksimale dagpenge.

Stk. 3. Hvis kommunen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 40 anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud, kan kommunen beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud efter stk. 1.

Stk. 4. Kommunen fastsætter størrelsen af tilskuddet efter stk. 1. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe. Tilskuddet kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettoudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Stk. 5. Tilskuddet til det enkelte barn ydes efter ansøgning og kan ydes for én samlet periode på minimum 8 uger og maksimalt 1 år. Kommunen kan beslutte at fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode.

Stk. 6. Det er en betingelse for at få tilskud efter stk. 1

1) at ansøgeren ikke samtidig modtager offentlig overførselsindkomst eller har arbejdsindtægt, og

§ 129. ...

Stk. 2. Kommunen afholder endeligt udgifter til dag- og klubtilbud til børn og unge efter §§ 7 og 19 samt til tilskud efter § 26 til forældre, der vælger privat pasning, og til supplerende orlovstilskud efter § 27 og særligt supplerende tilskud efter § 27 a.

Stk. 3. ...

§ 26. ...

Stk. 2. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11 og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse, beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse.

Stk. 3. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11 og den anden ægtefælle har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 6, beregnes hjælpen til den berettigede ægtefælle efter reglerne i § 25 med et tillæg på 2.195 kr. Hjælpen beregnes efter stk.1 fra den 1. i måneden efter, at den hidtil hjemmearbejdende har meddelt kommunen, at pågældende ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 1 og 2.

§ 33. Der foretages ikke fradrag i hjælpen for:

- 1) Invaliditetsydelse, invaliditetsbeløb samt bistands- og plejetillæg efter lov om social pension.
- 2) Godtgørelse efter § 38.
- 3) Vederlag som tilforordnet ved valg.
- 4) Ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, litra z.
- 5) Børns indtægter og indtægter, der vedrører børn.

- 2) at ansøgeren har opholdt sig her i landet i 7 ud af de sidste 8 år. Kravet gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

Stk. 7. Kommunen oplyser forældrene om retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter udløb af tilskudsperioden samt ved afbrydelse af den aftalte tilskudsperiode.«

2. I § 129, stk. 2, ændres »§ 26« til: »§§ 26 og 26 a«.

§ 2

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001, foretages følgende ændringer:

1. § 26, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11, og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov om social service, beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller det nævnte tilskud.«

2. I § 26, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Tillægget kan ikke ydes, hvis den ægtefælle, der har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, modtager tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov om social service.«

3. I § 33, stk. 1, nr. 5, indsættes efter »børn«: »), bortset fra tilskud til pasning af egne børn efter § 26 a i lov om social service«.

- 6) Værdien af kost m.v. under indlæggelse på sygehus eller lignende behandlingsinstitutioner. Hvis hospitalsopholdet har varet i mere end 3 måneder, kan der dog foretages fradrag svarende til den besparelse, der er en følge af indlæggelsen.

Stk. 2. ...

Til lovforslag nr. L 129. Skriftlig fremsættelse (28. februar 2002)

Socialministeren (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om aktiv socialpolitik (Tilskud til pasning af egne børn)

(Lovforslag nr. L 129).

Lovforslaget er et led i regeringens 100-dages program og indgår tillige i finanslovsaftalen for 2002.

Der stilles forslag om, at kommunerne får frihed til at indføre en ordning, hvorefter forældre, der selv ønsker at passe deres børn, i en periode kan få et økonomisk tilskud hertil i stedet for at benytte et offentligt dagtilbud.

Tilskuddet kan gives til pasning af børn i alderen 24 uger og indtil det tidspunkt, hvor barnets almindeligvis starter i børnehaveklasse. Tilskuddet til det enkelte barn kan maksimalt gives i ét år og der kan maksimalt udbetales tre tilskud pr. husstand.

Inden for lovens rammer får kommunerne store muligheder for at tilpasse ordningen til de lokale forhold.

Ordningen bidrager til regeringens politik om at give børnefamilierne bedre rammer for at kombinere arbejdsliv og familieliv på en fleksibel og hensigtsmæssig måde for den enkelte familie. Samtidig er der ved udarbejdelsen af forslaget taget højde for, at negative virkninger i forhold til arbejdsudbud og integration på arbejdsmarkedet begrænses.

Tilskuddet er et alternativ til forsørgelsesindkomst eller arbejdsindkomst for den forælder, der ydes tilskud til. Der foreslås derfor konsekvensændringer i lov om aktiv socialpolitik, idet den forælder, der modtager tilskuddet fravælger at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det er med forslaget ikke tilsigtet at forøge kommunernes udgifter. Forslaget skønnes at have helt minimale samfundsøkonomiske konsekvenser i 2002. Hvis *samtlige kommuner* vælger at benytte ordningen skønnes ordningen at kunne indebære en forringelse af de offentlige finanser på 325 mill. kr. i 2003 stigende til 650 mill. kr. i 2005. Forringelsen vedrører hovedsageligt tab af skatteindtægter.